

Divas Latvijas filmas piedzīvo pasaules pirmizrādi Ņujorkā

Publicēts: 13.06.2022.

Festivāls

Pirmizrāde

Divu Latvijas filmu komandas Traibekas festivālā (no kreisās) - Roberts Vinovskis un Liene Ančupāne no studijas "Lokomotive", Signe Baumannē, Viesturs Kairišs, Ieva Jurjāne, Traibekas festivāla mākslinieciskais vadītājs Frederiks Boijers, Inese Boka-Grūbe, Gints Grūbe, Kārlis Arnolds Avots

No 8. jūnija līdz 19. jūnijam Ņujorkā (ASV) notiek Traibekas kinofestivāls, kur starptautiskā konkursa programmā pasaules pirmizrādi piedzīvojušas divas Latvijas filmas – 10. jūnijā pirmais seanss bija Viestura Kairiša spēlfilmam „Janvāris”, 11. jūnijā – Signes Baumanes pilnmetrāžas animācijas filmai „Mans laulību projekts”.

[Traibekas kinofestivālam](#) ir īpaša vieta pasaules festivālu vidē – to 2002. gadā dibināja aktieris Roberts de Niro, producete Džeina Rozentāla un filantrops Kregs Hatkofs, lai pēc 2001. gada septembra terorakta atdzīvinātu kultūras dzīvi Ņujorkas prestižajā Traibekas (*Tribeca*) rajonā Manhetenā. Šajos gados Traibekas kinofestivāls kļuvis par vienu no prominentākajiem pasaulē, tā programmā tiek iekļauti spilgti, oriģināli pasaules autoru kinodarbi, un šogad no desmit filmām, kas atlasītas starptautiskā konkursa programmai ([International Narrative Competition](#)), divi ir Latvijas autoru darbi. Abām filmām festivāla ietvaros paredzēti vairāki seansi, bet Latvijā filmas gaidāmas 2022. gada otrajā pusē.

Spēlfilmu [Janvāris](#), kas veidota studijā *Mistrus Media*, pirmizrādē 10. jūnijā pārstāvēja filmas režisors Viesturs Kairišs un māksliniece Ieva Jurjāne, galvenās lomas atveidotājs Kārlis Arnolds Avots, filmas producenti Inese Boka-Grūbe un Gints Grūbe, izpildproducenti Mārtiņš Eihe un Agate Prozoroviča, filmas skaņu režisors Jonas Maksvītis (Lietuva). Filma ir Latvijas, Polijas un Lietuvas kopražojums, ko veido Latvijas filmu studija *Mistrus Media* sadarbībā ar partneriem *Staron Film* (Polija) un *ArtBox* (Lietuva), no Latvijas puses filmu finansē Nacionālais Kino centrs un Valsts Kultūrkapitāla fonds, LMT un Eiropas Padomes kino kopražojumu fonds *Eurimages*.

“Filma uzrunā no pirmā kadra līdz pēdējam,” atklājot *Janvāra* pirmizrādes seansu, teica Traibekas festivāla mākslinieciskais direktors Frederiks Boijers. Filma jau izraisījusi plašu ievēriību ASV medijos; lai arī tā vēsta par notikumiem pirms 30 gadiem, kinokritiķi uzsver filmas aktualitāti šodien. Filmas *Janvāris* stāsta centrā ir astoņpadsmit gadus veci jaunieši, kuri tiek ierauti 1991. gada janvāra notikumos Rīgā. Filmas varoņi ir tālu no jebkādas politiskās dzīves, taču apstākļi viņus iemet politikas un vēstures krustpunktā. «Es patiešām atceros sabiedrību, kas cīnās par brīvību laikā, kad mani draugi vienlaikus cīnījās par savu individuālo brīvību,” izdevumam *The Messenger's* stāsta režisors Viesturs Kairišs.

“Starp ārzemju filmām šīgada Traibekas festivālā man vissimpātiskākais bija kinomānijas piesātinātais Latvijas pieteikums, Viestura Kairiša *Janvāris*. Akadēmijas formātā uzņemtā lente iedziļinās 1991. gada janvāra cīņā ar vēlinās Padomju Savienības okupācijas spēkiem, skatot notikumus ar eksistenciālu bažu māktu, taču allaž jauniem piedzīvojumiem gatava kinematogrāfijas studenta acīm (galvenajā lomā – Kārlis Arnolds Avots). Puisi, kurš apsēsts ar Hercogu, Džarmušu un Bergmanu, pamet viņa pirmā meitene. Ballītes, pankroka plates, pirmais sekss, uz jumtiem filmēti videoklipi, narkotiku kaifs, ierastajā vidē piepeši izveidojušās kara zonas – šai filmai par padesmitnieku nedienām raksturīgs gluži nobriedis vērēns, tajā nav ne drusciņas čikstulīga toņa. Atkarībā no tā, kādu kameru lieto varoņi, Kairišs viņus reizēm filmē 8mm vai analogā video formātā, piešķirot filmai zināmu *meta*-piesitienu, reizē asociatīvu un elegantu.” (Maikls Atkinsons, *Village Voice*).

“Filmas aktualitāte un režisora redzējums piesaistīs pasaules festivālu programmētāju interesi,” atzīmējis ASV izdevums *Variety*. “Kairišs atmodina pagātņi, dzīvojot 90. gadu Latvijā, kur jutās tā, it kā nebūtu ne grīdas, ne griestu tam, kas notiek. Filma ir piepildīta ar enerģiju, kas to ļoti ievēl tagadnē,” raksta izdevums *The Moveablefest.com*. “Filmas scenārijs labi līdzsvaro kontrastu starp mīlestību, kino un karu, mijiedarbojoties ar notikumiem tādā veidā, ka stāsts ne brīdi nezaudē spriedzi,” raksta portāls *VHS Cut*.

Filmu *Janvāris* pasaulē izplata Ņujorkā un Londonā bāzētā skandināvu izplatīšanas kompānija *Yellow Affair*. Pirmizrāde Latvijā plānota šīgada rudenī.

Sestdien, 11. jūnijā, pirmizrādi svinēja režisores un mākslinieces Signes Baumanes pilnmetrāžas animācijas filma [Mans laulību projekts](#), kuras komandā Latviju Ņujorkā pārstāvēja gan filmas producents Roberts Vinovskis no studijas *Lokomotive*, gan plašai publikai pazīstamā latviešu izcelsmes amerikāņu aktrise Laila Robins (Robiņa), kas ierunājusi vienu no filmas tēliem.

Par pirmizrādi un filmas festivālu dzīvi stāsta producents Roberts Vinovskis: “Kinoteātra orientāli greznā zāle bija pilna, publika ļoti aktīvi, ar smiekliem un aplausiem dzīvoja līdz filmas varoņiem un notikumiem, Gan skatītāju reakcija un pozitīvās atsauksmes, gan milzīgā mediju interese – nedēļā pirms pirmizrādes Signei Baumanei bija stundām garš interviju maratons –, apliecina, ka filma stāsta vispārcilvēcisku, pāri ģeogrāfiskām un valodu robežām saprotamu stāstu par svarīgāko – kā mīlēt un būt mīlētam. Par mākslinieciskajām kvalitātēm liecina festivālu interese – jau 16. jūnijā notiks Eiropas pirmizrāde pasaules svarīgākajā animācijas festivālā Anesī (Francijā), *Mans laulību projekts* ir viena no desmit filmām prestižā festivāla oficiālajā konkursa programmā. Gandrīz paralēli, 15. jūnijā, notiks pirmizrāde arī Latīņamerikas lielākajā kinofestivālā – Gvadalahārā (Meksikā). Un tas vēl ir tikai pats sākums.”

Ietekmīgais ASV medijs *The New York Times* filmu *Mans laulību projekts* ierindojis savā festivāla izlasē, ko iesaka lasītājiem. “Neparastais animācijas mūzikls *Mans laulību projekts* apgriezī kājām gaisā ierasti prozaiskos stāstus par jaunības romantiku. Latviešu scenāriste un režisore Signe Baumane izveidojusi impresionistisku pasauli, kurā zīmēti varoņi trīsdimensionālās ainavās meklē īsto mīlestību. Aizraujošajā stāstā savijas pāri plūstošs dzīvīgums, dzirkstoša ironija un izglītojošs saturs. Un, ja reizēm šķiet, ka visa kā ir par daudz, tad tam par iemeslu ir tikai milzīgā iztēles pārbagātība.” (*The New York Times*)

“Filma ir personīga un tieša, tai pat laikā arī liksma un muzikāla. Režisore mikšē tradicionālo animāciju *arstop-motion* un īstas, trīsdimensionālas dekorācijas ar digitālām tehnikām, lai izstāstītu savu, reizēm autobiogrāfisku stāstu par mīlestību un laulību. Filma runā par psiholoģiskiem, kultūrā balstītiem vai citiem faktoriem, kas nosaka sievietes dzīvi agrākajā Austrumeiropā un,

iespējams, arī jebkur citur pasaulē. Stāsts ir pilns humora, jo, kā uzsver Latvijā dzimusī režisore, kas dzīvo Ņujorkā, – ja nevari dzīvē atrast neko smieklīgu, tad labāk nomirt.” (Rocio Ayuso, *Golden Globe Awards*)

"*Mans laulību projekts* saved kopā animāciju un zinātni. Signes Baumanes jaunā pilnmetrāžas filma parāda režisores nepastarpināto un atklāto, dvēseli atkailinošo stāstījuma manieri stāstā par sievietes izsalkumu pēc mīlestības, vēlēšanos tikt pieņemtai un to, ka bioloģijas likumsakarības ir spēks, ar ko jārēķinās." (Victoria Davis, *Animation World Network*)

„Signes Baumanes meistardarbs ir mūsu dzīves ceļa atspoguļojums. Viena no 2022. gada lieliskākajām filmām.” (Steve Koplan, *unseenfilms.net*)

„Brīnišķīgi gudra, saturiska un nozīmīga filma – tik ļoti, ka tā kļūst par gluži vai psihoterapijas seansu kā režisoram, tā skatītājam.” (Serena Seghedoni, *Loud and Clear Reviews*)

Pilnmetrāžas animācijas filma pieaugušajiem *Mans laulību projekts* uzdod mūžīgo jautājumu – kas ir mīlestība, kā to atrast un saglabāt. Caur galvenās varones Zeltas attiecību stāstiem režisore pēta, kā veidojas jūtas un emocijas, kā to ietekmē bioloģija. Filmā darbojas 30 runājoši un dziedoši varoņi – kā atzīst pati Signe Baumane, tas ir līdz šim ambiciozākais režisores projekts. Filma vēsta par jaunas sievietes Zeltas mīlestības meklējumiem, kuros iesaistās mītiskas Sirēnas; tās viņu māca tiekties pēc ideālas laulības. Tomēr priekšstats par to tiek neglābjami sagrauts, kad sievietes Bioloģija ar hormonu un neironu signāliem iespaido viņas uzvedību un emocijas, satricinot laulību pamatus. Kā teikts Traibekas kino festivāla mājas lapā – daži cilvēki visu dzīvi pavada brīnoties, kādēļ tā arī nav izdevies saglabāt attiecības, bet Signe Baumane apņēmusies rast atbildi; rezultātā tapusi animācijas filma, kurā apvienota gan sena mitoloģija, gan mūsdienīga neurozinātne.

Zeltas balsi filmas versijā, kas nonāks uz Latvijas kino ekrāniem, ieskaņojusi Laura Čaupale, pārējās lomas ierunājuši pazīstami aktieri – Guna Zariņa, Ģirts Ķesteris, Kaspars Znotiņš, Zane Daudziņa, Regīna Razuma, Madara Botmane, Juris Kalniņš, Katrīna Pasternaka, Edgars Samītis, Dainis Grūbe un citi. Vienā no lomām dzirdēsīm arī Lindu Leen, bet 23 dziesmas iedziedājis meiteņu trio *Limonāde*.

Filma ir Latvijas, ASV un Luksemburgas kopražojums, tā tapusi ar Nacionālā Kino centra finansiālu atbalstu. Ar filmas izplatīšanu pasaulē nodarbojas plaši pazīstama filmu izplatīšanas kompānija *New Europe Film Sales*, un arī tas ir kvalitātes rādītājs – šī aģentūra savu katalogu atlasa ļoti rūpīgi, ko apliecina fakts, ka aģentūras pārstāvētās filmas pasaules pirmizrādi piedzīvo labākajos A klases kinofestivālos.

Vairāk informācijas:

par filmu *Janvāris*:
producents Gints Grūbe
29455252
gints.grube@mistrusmedia.lv,

par filmu *Mans laulību projekts*:
Liene Ančupāne,
studija *Lokomotīve*
26443883
liene@locomotive.lv

Latvijas filmu nozares informācija

Kristīne Matīsa

Vecākā referente

 [+371 26129954](tel:+37126129954)

<https://www.nkc.gov.lv/lv/jaunums/divas-latvijas-filmas-piedzivo-pasaules-pirmizradi-nujorka>